

- на 5,4% соответственно, уменьшает уровень глюкозы и мочевины на 2,1% и 7,4%, что обеспечивает увеличение среднесуточного прироста живой массы на 5% выше, при снижении затрат кормов на получение продукции на 3,3%.

УДК 636.6.087.7.034:612

**ДЕЯКІ ЗМІНИ МІНЕРАЛЬНОГО ОБМІНУ І ПРОДУКТИВНОСТІ КУРЕЙ ЗА
ВПЛИВУ НАНОХЕЛАТІВ СЕЛЕНУ, ЦИНКУ ТА ВІТАМІНУ Е**

Ніщепенко М.П., доктор ветеринарних наук, професор, (nick.physiol@gmail.com);
Омельчук О.В., аспірант

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

Птахівництво в Україні є однією з галузей сільськогосподарського виробництва, яка найбільш динамічно розвивається. У промисловому птахівництві створені сприятливі умови для росту поголів'я, підвищення продуктивності, виробництва дієтичних яєць і м'яса птиці та забезпечення людей фізіологічно обґрунтованими нормами живлення. Високий рівень продуктивності птиці можна підтримувати введенням до раціонів необхідних як у енергетичних, так і пластичних речовинах.

Фізіологічними особливостями птиці у порівнянні з іншими тваринами є інтенсивний обмін речовин, відсутність зубів, порівняно короткий травний тракт та велика швидкість проходження поживних речовин по ньому. Ці особливості зумовлюють значні складності у плані організації годівлі високопродуктивних курок несучок, у тому числі, і мінеральними елементами. За повідомленнями окремих авторів [Мельник А. Ю., 2007; Pavlović Z et all. 2010], встановлено та описано зміни в організмі птиці за пониженого вмісту мінеральних елементів, і, зокрема, селену і цинку, а також інших мікро та мікроелементів. Проблема дефіциту згаданих макроелементів у раціонах курок полягає в тому, що високопродуктивні несучки не можуть швидко та ефективно засвоювати Кальцій, перетворюючи його у лабільну форму в кісткових депо, а особливо у випадках, ускладнених недостатчею неорганічного Фосфору, вітамінів Е та D.

Метою наших досліджень було встановлення впливу наноаквахелатів біогенних металів селену, цинку разом з вітаміном Е, курок несучок породи Ломан Браун, на рівень мінерального обміну та їх яєчну продуктивність. Відомо, що від наявності Кальцію та неорганічного Фосфору у раціоні та в організмі курок-несучок, значною мірою залежить як несучість і якість яєць, так і нормальний розвиток майбутнього молодняка. Отримані нами результати свідчать про стимуляцію фосфорно-кальцієвого обміну, збільшення активності лужної і кислої фосфатази, завдяки вираженим властивостям наноаквахелатів біогенних металів селену, цинку разом з вітаміном Е, які засновані на їх біофізичних властивостях і завдяки активації багатьох біохімічних процесів згідно з ефектом Борисевича-Каплуненка-Косінова. Крім того, встановлено зростання яєчної продуктивності у курок дослідних груп порівняно з контрольними на 9,1-10,3%. Отже, застосування наноаквахелатів біогенних металів селену, цинку разом з вітаміном Е, сприяє покращенню мінерального обміну та яєчної продуктивності курей несучок.

Висновки. 1. Під впливом біогенних металів селену, цинку разом з вітаміном Е зростає у крові несучок рівень Са на 17,3% та неорганічного Фосфору на 16,9% порівняно з контролем. 2. Підвищення інтенсивності мінерального обміну сприяло збільшенню яєчної продуктивності у курок дослідних груп.